

FINDATA

Tervetuloa Findatan
infotilaisuuteen!

15.6.2023

Ohjelma

13.00–13.15

Tilaisuuden avaus ja yleiskatsaus toimintaan

Antti Piirainen, viestintäpäällikkö

Mervi Siltanen, aineistopalveluiden päällikkö

13.15–13.30

ICT-kuulumiset

Heikki Lanu, ICT-päällikkö

13.30–13.45

Aineistokuvaukset ja toisiokäytön EU-kehitys

Peija Haaramo, johtava asiantuntija

Maari Parkkinen, kehittämisspäällikkö

13.45–14.00

Kysymyksiä ja keskustelua

Yleiskatsaus toimintaan

Mervi Siltanen ja Antti Piirainen

Hakemus- ja jonotilanne 12.6.2023

- Tietolupahakemukset: jonotusaika käsittelykelpoisille n. 4–5 kk
 - 45 kpl käsittelyssä
 - 35 kpl jonossa
 - 9 kpl esikäsittelyssä
- Muutoshakemukset: käsittely on ajantasaista, kesäaikana odotettavissa hieman viivettä
 - 8 kpl käsittelyssä
 - 0 kpl jonossa
- Tietopyynnöt: jonotusaika n. 4–5 kk
 - 6 kpl käsittelyssä
 - 14 kpl jonossa
- Tänä vuonna saapunut 134 hakemusta, tehty 172 päätöstä
 - 132 myönteistä
 - 38 raukeavaa
 - 2 hallintoasian siirtoa

Tietolupahakemusten käsittely

- Hakemuslomake uudistettu maaliskuun alussa
 - Käytä aina uusinta lomakeversiota ja liitä mukaan erillinen poimintakuvauslomake
 - Asiointipalveluun tulossa syksyllä ominaisuus, jonka myötä pitkään passiivisena olleet luonnokset poistuvat automaattisesti
- Saapuneet hakemukset tarkistetaan noin viikossa
 - Siirretään odottamaan käsittelyä tai ilmoitetaan puutteet
 - Puutteelliset hakemukset: asiakas voi täydentää itse tai jäädä odottamaan henkilökohtaista ohjausta

Muutoshakemukset ja tietopyynnöt

- Hakemuslomakkeet ja hakemusohjeet uudistettu kevään aikana
- Ohjeet Findatan verkkosivuilla [Luvat - Findata](#)
- Tietoluvan muutoshakemuksella voi hakea
 - voimassaoloajan jatkamista
 - henkilötietoaineiston käsittelyyn oikeutettujen henkilöiden muuttaminen
 - henkilötietojen (esim. muuttujien) lisäämistä
 - pidennys ajanjaksoon, jonka ajalta henkilötietoja poimitaan
 - Henkilötietoaineiston käyttöympäristön vaihtoa muuhun kuin Kapseli-käyttöympäristöön
 - tietoluvalla luovutetun aineiston rekisterinpitäjän muutosta
 - tietoluvalla luovutetun aineiston luvansaajan muutosta
 - muiden kuin toisiolain alaisten tietojen yhdistämistä aineistoon
 - henkilötietoaineiston käsittelyn laajentamista EU- ja ETA-alueen ulkopuolelle

Aineistojen käsittely

- Aineistomäärät kasvaneet huomattavasti
 - Toisaalta saatu toimitettua ennätysmäärä
 - Työkaluja kehitetään jatkuvasti
- Aineistojen käsittelyssä ajoittain ruuhkaa
 - Helmi-maaliskuussa viiveitä aiheutui verkkolevyhäiriöistä, jotka vaikuttivat myös Kapselin toimintaan
 - Hyvitämme Kapseli-asiakkaille maaliskuun kuukausiveloituksesta 50 %, joka vastaa häiriöiden kestoa
 - Niille asiakkaille, joiden Kapseli ei ole enää käytössä, maaliskuun kuukausiveloituksesta palautetaan 50 %

Hyvinvointialueiden tehtävät toisiokäytössä

Hyvinvointialueet ovat oman alueensa sote-tietojen rekisterinpitäjiä, ja vastaavat niiden toisiokäyttöön liittyvien lakisääteisten palveluiden tuottamisesta:

1. Aineistokuvaukset rekisterien tietosisällöistä (aineistokatalogi.fi)
 - Aineistokuvauksista on annettu [määräys](#) (toisiolaki [12 §](#);)
2. Neuvonta luvanhakijoille ([13 §](#))
3. Tietolupahakemusten käsittely ja luvista päättäminen, kun hakemus koskee ainoastaan oman hyvinvointialueen rekisterinpidossa olevia tietoja ([11 §](#); [44 §](#)).
 - Tietolupahakemuksen ja tiedonhyödyntämissuunnitelman tietosisällöistä on annettu [määräys](#)
 - Aineistot saa luovuttaa analysoitavaksi ainoastaan auditoituun tietoturvalliseen käyttöympäristöön ([20 §](#)), ympäristöt on listattu Valviran [Toini-rekisterissä](#)
4. Aineistojen poiminat sekä aineistojen poiminnan ja käsittelytyön kustannusarviot ([36 §](#); [50 §](#))

Muuta ajankohtaista

- Erityisasiantuntijan (data-analyytikko) vakinainen virka auki, hae 26.6. mennessä!
 - Lue lisää: findata.fi/rekry
- Yli tuhat vastaanotettua hakemusta ja n. 900 päätöstä
 - Tutustu viime vuoteen: findata.fi/vuosikatsaus2022
- Hakemuslinikat jatkuvat syksyllä
 - Päivämäärät julkaistaan elokuussa
- Valvira on siirtänyt toisiolain mukaisen lupatoimivaltansa Findatalle 17.3.2023
 - Muutama HVA ilmaissut halukkuutensa siirtää toimivallan Findatalle

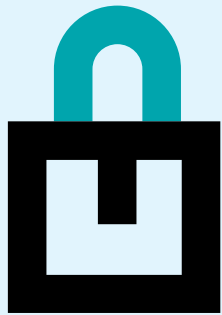
ICT-kuulumiset

Heikki Lanu

ICT ja tietoturva ajankohtaista

- Linux-konepaketti saatavilla Kapseliin
 - Windows-versiota 12-37 % edullisempi kk-hinta
 - Käyttöjärjestelmän vaihdolla kiinteä hinta 465 e + alv
- Aineiston säilytyspalvelu
 - Säilyttää tietoluvalla tuotetut aineistot sekä mahdolliset tutkimukseen liittyvät tiedostot, tiedostoformaattilla ei ole merkitystä
 - Tilausjakso 1-5 vuotta, hinta 6,50 e/kk + alv per 0,5 TB
 - Tietoluvan voimassaoloaika määrittää enimmäispituuden, jatkoaikaa voi hakea tietoluvan muutoshakemuksella
- CRM-kehitys
 - Muutoslupien käsittelyä testataan tämä viikko, tavoite viedä tuotantoon elokuun lopussa
 - Seuraavaksi tietopyyntöjen käsittely
- Käynnissä Findatan tiekarttoja päivitys yhteistyössä CSC:n kanssa.
 - Osana tiekarttojen päivitystä kerätty tietoa Kapseli asiakkaiden toiveista ja kehittämistarpeista (kysely ja asiakastilaisuus)
 - Suunnitteilla Kapseli-asiakastilaisuus syksyille 2023
- Käyttöympäristöt
 - Rekisteröityjä ympäristöjä 9 kpl, palveluntarjoajien verkostossa käsitelty mm. aineistosiirtojen optimaalista toteuttamista

Kapseli-ympäristöt 12.6.2023

Ympäristöjä

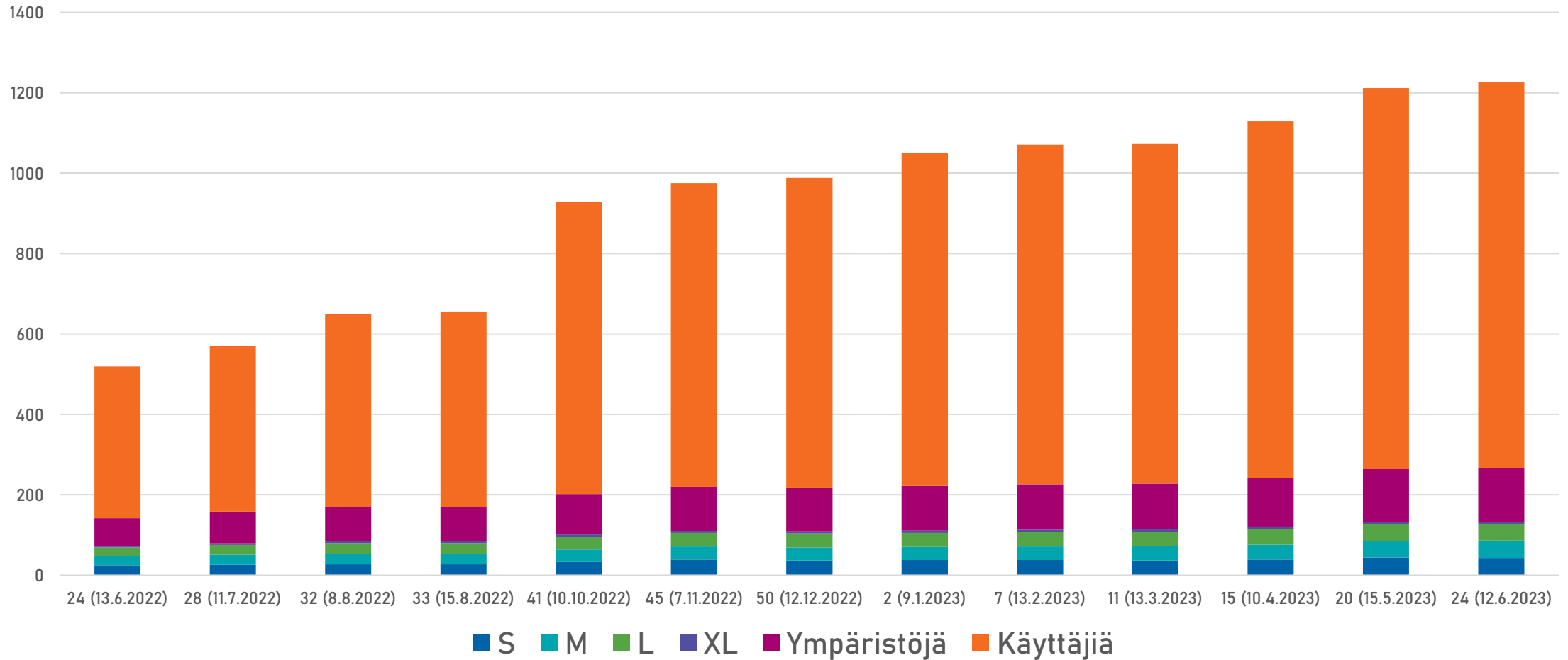
133

Käyttäjiä

960

Ympäristöjä	Kpl
Small	43
Medium	43
Large	40
Extra large	4
Yhteensä	133

Kapselin käyttäjät 6/2022 - 6/2023

Aineistokuvausten tilanne

Peija Haaramo

Kertaus aineistokuvausten edistymisestä

Findata antoi aineistokuvauksia koskevan määräyksen 1.2.2021

STM:n asetus aineistokuvaustyön aikataulusta voimaan 15.2.2021

Rekisterinpitäjillä velvollisuus laatia aineistokuvaukset tietovarantojensa tietosisällöstä 1.9.2021 alkaen

Tilanne toukokuun 2023 lopussa

Aineistokatalogissa kuvauksia 41 sote-rekisterinpitäjältä

Toisioaineistojaan kuvailleet rekisterinpitäjät: kansalliset rekisterit (N=6) tilanne 29.5.2023

- Eläketurvakeskus
- Kansaneläkelaitos
- Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea
- Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
- Tilastokeskus

Toisioaineistojaan kuvailleet rekisterinpitäjät: aluehallintovirastot (N=6) tilanne 29.5.2023

- Etelä-Suomen aluehallintovirasto
- Itä-Suomen aluehallintovirasto
- Lapin aluehallintovirasto
- Lounais-Suomen aluehallintovirasto
- Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
- Pohjois-Suomen aluehallintovirasto

Toisioaineistojaan kuvailleet rekisterinpitäjät: hyvinvointialueet / sairaanhoitopiirit (N=14) tilanne 29.5.2023

- Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiiri
- Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri
- Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä
- Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri
- Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri
- Keski-Suomen sairaanhoitopiiri
- Lapin sairaanhoitopiiri
- Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
- Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri
- Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
- Päijät-Hämeen hyvinvointialue
- Satakunnan sairaanhoitopiiri
- Vaasan sairaanhoitopiiri
- Varsinais-Suomen hyvinvointialue

Toisioaineistojaan kuvailleet rekisterinpitäjät: kunnat (N=13) tilanne 29.5.23

- Askolan kunta
- Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä
- Heinolan kaupunki
- Helsingin sosiaali- ja terveystoimi
- Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymä
- Kymsote
- Liedon kunta
- Pohjois-Satakunnan peruspalvelukuntayhtymä
- Porin perusturva
- Porvoon kaupunki, sote
- Rasion sosiaali- ja terveystoimiala
- Riihimäen seudun terveyskeskuksen ky
- Salon kaupunki

Toisioaineistojaan kuvailleet rekisterinpitäjät: muut (N=2) tilanne 29.5.23

- Findata (COVID-19-valmisaineisto)
- Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö

Maksuttomat Aineistoeditorikoulutukset rekisterinpitäjille

- **Sisältö:**
 - Aineistokuvaustyön ja -määräyksen yleisesittely
 - Tutustuminen Aineistoeditoriin ja -katalogiin
 - Käytännön harjoitus aineistokuvausten tekemisestä Aineistoeditorilla
- Keväällä 2023 pidettiin kaksi koulutusta (helmikuussa ja kesäkuussa)
- Koulutukset jatkuvat jossain muodossa syksyllä
 - Kohdennettuja koulutuksia hyvinvointialueille?

Aineistokuvaustyön välineet & kehitystyö

- Aineistoeditorin ja Aineistokatalogin tekninen kehittäminen, viimeisimmät IT-kehityssykli:
1. Syyskuu/21 - helmikuu/22
 - Aineistoeditorin ja -katalogin kielistäminen suomen lisäksi ruotsin ja englannin kielille
 2. Syyskuu/22 - maaliskuu/23
 - Muuttujatuontien helpottaminen
 - Koodistojen kuvaamiseen tarkoitettujen välineiden kehittäminen

Findatan
valmisaineisto:
COVID-19

Findatan valmisaineisto: COVID-19

- Valmisaineiston sisältö:
 - THL: tartuntatautirekisteri, Hilmo & AvoHilmo (koronaan liittyneet käynnit ja hoitajaksot)
 - Kela: koronarokotustiedot
 - Fimea: koronarokotusten haittavaikutukset
 - Tilastokeskus: kuolemat
- Tietolupaa haetaan Findatan asiointipalvelussa: asiointi.findata.fi
- Yhden valmisaineiston tietolupa ja aineiston toimitus Kapseliin 600 € (alv aina 0 %)
- Lisätietoja: <https://findata.fi/aineistot/valmisaineistot/>
- Aineistokatalogi: <https://aineistokatalogi.fi/catalog/studies/7883e4cc-7877-4085-8b8b-276eb6cc70f5>

Toisiokäytön EU-kehitys

Maari Parkkinen
Peija Haaramo

EU4Health-rahoitushaku: Direct grants for setting up health data access bodies

- Rahoitushaulla pyritään tukemaan ja valmistelemaan EU-maita rajat ylittävään terveystietojen toisiokäyttöön
 - Taustalla on Euroopan komission asetusehdotus eurooppalaisesta terveystietojen avaruudesta (EHDS), joka annettiin toukokuussa 2022
- Findatan nelivuotisen hankkeen kokonaisbudjetti noin 2,5 miljoonaa euroa, josta omarahoitusosuus on 40 %
 - Ei vielä tietoa arviointien tuloksista, odotettavissa lisätietoa tulevien viikkojen aikana
- Tavoitteena mahdollistaa Suomen osallistuminen EHDS:ään kehittämällä teknisiä ratkaisuja ja sitä kautta mm. toiminnan tehokkuutta ja tietoturva
 - Haun osa-alueina ovat asiointipalvelun kehittäminen, aineiston kuvaustyökalut, käyttöympäristöt, rajat ylittävä tiedonvaihto sekä datan laatu – Findatan hakemuksessa kaikki osa-alueet mukana
 - Tavoitteena myös tukea muita jäsenmaita tuomalla tietoa käytännönkokemuksista

Findata mukana kv-hankkeissa

TEHDAS-yhteistoimintahanke

- Kesto 2,5 vuotta:
2/2021 – 7/2023 = loppusuoralla
- Mukana 25 maata
- Sitra vetää, Suomesta mukana myös Findata, THL, VTT ja CSC
- Findata: Task 5.3: Parhaat käytännöt terveystietojen rajat ylittävään jakamiseen EU:ssa
- Ensi vuonna alkamassa Tehdas2-hanke

HealthData@EU Pilot

- Kesto 2 vuotta:
10/2022 – 9/2024
- 17 partneria 10 Euroopan maasta
- Suomesta mukana Findata, THL, VTT ja CSC
- Findatalla vetovastuu (Task 7.2, valmistuu 9/23):
EU-tasoisien tietolupahakemuksen suunnittelu

Keskustelua ja kysymyksiä

Kiitos!

FINDATA

findata.fi

info@findata.fi | @FindataFi